

**Powiatowy Urząd Pracy
w Starachowicach**

**Monitoring
zawodów deficytowych i nadwyżkowych
w powiecie starachowickim
w pierwszym półroczu 2007 r.**

Wstęp.

Zjawisko bezrobocia jest jednym z najtrudniejszych problemów społeczno – gospodarczych z jakim musi poradzić sobie państwo oraz władze samorządowe. Bezrobotnymi stają się ludzie posiadający różne zawody i wykształcenie. Szczególnie dotkliwe jest, gdy bezrobotnymi stają się ludzie młodzi, kończący szkoły oraz osoby w wieku po 50 roku życia, bez wykształcenia lub słabo wykształceni.

Pomocą w łagodzeniu skutków bezrobocia może stać się monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Przez monitoring należy rozumieć proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy, dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy oraz formułowanie na tej podstawie ocen i wniosków.

Celem niniejszego opracowania jest analiza lokalnego rynku pracy powiatu starachowickiego w okresie od 01.01.2007 r. do 30.06.2007 r. Zdiagnozowanie rynku pracy ma służyć określeniu zawodów mających przyszłość oraz tych, w których znalezienie pracy jest bardzo trudne.

Ponadto informacje o sytuacji na rynku pracy w powiecie starachowickim mogą posłużyć jako źródło informacji do:

- określenia zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy kierunków szkoleń osób bezrobotnych,
- prowadzenia racjonalnej i zgodnej z realiami rynku pracy gospodarki środkami Funduszu Pracy, którymi dysponuje Urząd na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, szczególnie programów specjalnych na aktywizację absolwentów,
- usprawnienie pośrednictwa pracy poprzez uzyskiwanie bieżących informacji o planach zatrudnienia w zakładach pracy,
- podnoszenie jakości poradnictwa zawodowego poprzez wskazywanie doradcom zawodowym zawodów poszukiwanych przez lokalnych pracodawców oraz takich zawodów, na które maleje zapotrzebowanie.

Podstawą opracowania niniejszego monitoringu było zestawienie danych statystycznych dotyczących osób bezrobotnych oraz ofert pracy będących w dyspozycji Urzędu w układzie np. grup zawodów i zawodów (załącznik nr 3 do sprawozdania MPiPS – 01 „Bezrobotni według grup zawodów i zawodów; stan na dzień 30.06.2007 r.).

1. Analiza bezrobocia według zawodów.

Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach obejmuje swoim działaniem pięć gmin. Są to: Brody, Mirzec, Pawłów, Starachowice i Wąchock.

Na dzień 30 czerwca 2007 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Starachowicach zarejestrowanych było: 5.801 osób bezrobotnych. W porównaniu do końca roku 2006 nastąpił spadek o 1298 osób. Stopa bezrobocia w powiecie starachowickim na dzień 30 czerwca 2007 r. wynosiła 16,7 % (przy 15,5 % w województwie świętokrzyskim oraz 12,4 % w kraju).

Na dzień 30 czerwca 2007 r. zarejestrowanych było w Urzędzie 1.305 osób bezrobotnych z prawem do zasiłku. Udział osób bezrobotnych z prawem do zasiłku stanowi 22,5 % w ogólnej liczbie bezrobotnych. W porównaniu do 31 grudnia 2006 r. nastąpił spadek o 352 osoby.

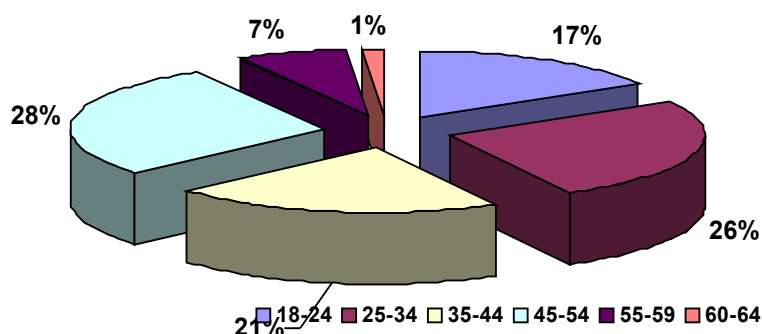
W pierwszym półroczu 2007 roku w PUP w Starachowicach zarejestrowanych było 3.413 kobiet. W porównaniu do końca 2006 r. nastąpił spadek o 637 kobiet, natomiast w porównaniu do 30 czerwca 2006 r. liczba zarejestrowanych kobiet zmniejszyła się o 1.102 osoby. Wśród zarejestrowanych kobiet na dzień 30 czerwca 2007 r., 718 posiadały prawo do zasiłku (co stanowi 21 % w ogólnej liczbie kobiet zarejestrowanych).

Na dzień 30 czerwca 2007 r. zarejestrowanych w PUP w Starachowicach były 93 osoby poszukujące pracy oraz 220 bezrobotnych inwalidów.

Ilość osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Starachowicach ze względu na wiek przedstawia poniższa tabela i wykres.

<i>Lp</i>	<i>wiek</i>	<i>ogólna liczba</i>	<i>kobiety</i>
1.	45-54	1657	914
2.	25-34	1489	990
3.	35-44	1219	762
4.	18-24	958	617
5.	55-59	404	130
6.	60-64	74	-

Udział procentowy poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie bezrobotnych

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych ze względu na wiek od końca 2006 r. nie uległa zmianie. Nadal najliczniejszą grupę stanowią osoby w wieku 45 – 54 lat. Osoby w tym wieku często należą do grupy osób długotrwale bezrobotnych, nie posiadają wymaganych kwalifikacji, nie są zainteresowane przekwalifikowaniem lub zdobyciem nowego zawodu. Następną grupę stanowią osoby w wieku 25 – 34 lata. Na trzecim miejscu znajdują się osoby w wieku 35 – 44 lat.

Ilość bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Starachowice ze względu na wykształcenie

Lp.	wykształcenie	ogólna liczba	udział	kobiety
1.	zasadnicze zawodowe	1855	32,0	954
2.	policealne i średnie	1445	24,9	954
3.	gimnazjum i poniżej	1412	24,3	679
4.	średnie ogólnokształcące	654	11,3	522
5.	wyższe	435	7,5	304

Nadal, tak jak na koniec 2006 r., najwięcej było zarejestrowanych osób bezrobotnych zasadniczym zawodowym. Najmniej zarejestrowało się osób z wykształceniem wyższym i średnim ogólnokształcącym.

Najłatwiej jest znaleźć pracę osobom dobrze wykształconym, posiadającym dodatkowe umiejętności i uprawnienia. Niska liczba osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, świadczy o tym, że osoby kończące licea ogólnokształcące podejmują dalszą naukę. Nadal dużą grupę stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Wśród tych osób dużo jest osób długotrwale bezrobotnych, nie posiadających kwalifikacji wymaganych przez pracodawców. Na drugim miejscu znajdują się osoby posiadające wykształcenie średnie policealne. Osoby, kończące szkoły znajdują zatrudnienie w firmach na terenie powiatu, podejmują pracę w kraju lub wyjeżdżają do pracy za granicę.

Analiza bezrobocia wg grup zawodów.

Klasyfikacja zawodów obejmuje 10 wielkich grup zawodowych.

Lp.	kod grupy	nazwa grupy zawodów	zarejestrowani w I półroczu 2007 r.
1.	7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1867
2.	3	Technicy i inny średni personel	1013
3.	5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	760
4.	0	Bez zawodu	704
5.	2	Specjaliści	492
6.	9	Pracownicy przy pracach prostych	458
7.	8	Operatorzy i monterzy maszyn	209
8.	4	Pracownicy biurowi	205
9.	6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	88
10.	1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	5
			5801

W stosunku do końca 2006 r. nastąpił spadek o 1298 osób. Największa liczba bezrobotnych zarejestrowana była w grupie: “7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”

(w ubiegłym roku 2423); na drugim miejscu znalazły się osoby z grupy: “3. Technicy i inny średni personel” (na koniec 2006 r. 1259). Na trzecim miejscu, podobnie jak na koniec 2006 r. , znalazły się osoby z grupy: “5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy” (koniec 2006 r. - 909).

Osoby reprezentujące te trzy grupy zawodów stanowią ponad połowę osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Starachowicach. Nadal dużą grupę stanowią osoby “bez zawodu”. W pierwszym półroczu 2007 r. zarejestrowanych było 704 osoby.

Wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie dużą grupę stanowią osoby zarejestrowane powyżej 12 miesięcy. Są to osoby, które nie posiadają wysokich kwalifikacji lub nie mają odpowiedniego stażu pracy.

Ranking zawodów bezrobotnych.

W poniższej tabeli przedstawionych zostało trzynaście zawodów, w których najwięcej było zarejestrowanych osób bezrobotnych.

l.p.	nazwa zawodu	kod zawodu	bezrobotni ogółem	w tym				
				kobiety	absolwenci		pow. 12 miesięcy	
					razem	kobiety	razem	kobiety
1.	Bez zawodu	000000	704	473	104	81	100	63
2.	Sprzedawca	522107	402	375	1	1	171	159
3.	Asystent ekonomiczny	341902	241	214	4	4	128	120131
4.	Technik mechanik	311502	154	38	2	0	70	26
5.	Kucharz	512201	125	109	0	0	55	49
6.	Tokarz	722304	121	17	0	0	68	36
7.	Krawiec	743304	112	110	0	0	58	57
8.	Ślusarz	722204	104	14	0	0	48	7
9.	Ekonomista	221102	97	80	5	4	29	25
10.	Pozostali mechanicy – monterzy maszyn i urządzeń	723390	84	18	0	0	39	13
11.	Murarz	712102	82	0	0	0	25	0
12.	Pracownik biurowy	419101	81	76	0	0	41	39
13.	Sprzątaczką	913207	75	74	0	0	40	40

W poszczególnych zawodach spadła liczba osób bezrobotnych, natomiast kolejność w dziesięciu zawodach wymienionych w tabeli nie uległa zmianie w stosunku do końca 2006 r.

W zawodach wymagających technicznego wykształcenia zawodowego, nie było osób młodych, kończących szkoły. Nadal brak absolwentów w zawodach: tokarz, ślusarz, murarz, pozostali mechanicy – monterzy maszyn i urządzeń. W zawodach wymienionych w tabeli znaczącą grupę stanowią osoby zarejestrowane powyżej 12 miesięcy. Osoby te nie mogą

znaleźć zatrudnienia z powodu niskich kwalifikacji, wieku, trudności z przekwalifikowaniem się. W stosunku do końca ub. roku zwiększyła się liczba osób w zawodzie technik mechanik. W ub. roku zarejestrowane były 103 osoby, w tym roku 154. Zwiększyła się liczba osób zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy: z 66 na 70 osób. Z tabeli wynika, że absolwenci znajdują pracę w swoim zawodzie, innych zawodach niż wyuczony lub wyjeżdżają zagranicę. Na koniec 2006 r. pozostało w rejestrze Urzędu 10 techników mechaników, a w tym roku na dzień 30 czerwca 2007 r. zarejestrowane były 2 osoby. W 2006 r. Zespół Szkół Zawodowych nr 2 – Technikum nr 2 ukończyło 21 mechaników.

W rejestrach Urzędu dużą grupę stanowią osoby “bez zawodu”. Do tej grupy zalicza się osoby z wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym oraz ogólnokształcącym. Osoby te nie podjęły dalszej nauki w innych szkołach, nie były zainteresowane ukończeniem kursów lub skorzystaniem ze szkoleń organizowanych m.in. przez Urząd. Natomiast osoby po ukończeniu liceów ogólnokształcących podejmują naukę w szkołach wyższych w systemie dziennym bądź zaocznym.

2. Analiza ofert pracy według zawodów.

Dla lepszego zobrazowania rynku pracy w powiecie starachowickim nieodzowne jest prześledzenie ofert pracy, jakie do PUP zgłaszali pracodawcy. Jednak Urząd nie posiada pełnej informacji o wolnych miejscach pracy. Pracodawcy, pomimo ustawowego obowiązku, nie zgłaszają wszystkich wolnych miejsc pracy, zatrudniają pracowników “na czarno”.

W okresie od 01 stycznia 2007 r. do 30 czerwca 2007 Powiatowy Urząd Pracy dysponował 1423 ofertami pracy.

Wśród ofert pracy zgłoszono:

- oferty pracy stażowej - 437
- oferty przygotowania zawodowego - 93
- oferty na prace interwencyjne - 171

Klasyfikacja ofert pracy wg podziału na 10 wielkich grup zawodowych

<i>Lp.</i>	<i>kod grupy</i>	<i>nazwa grupy zawodu</i>	<i>ilość ofert</i>
1.	9	Pracownicy przy pracach prostych	400
2.	4	Pracownicy biurowi	222
3.	7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	218
4.	3	Technicy i inny średni personel	194
5.	5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	175
6.	8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	109
7.	2	Specjaliści	83
8.	6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	22
9.	1	Technicy i inny średni personel	9
10.	0	Bez zawodu	0
			1423

W porównaniu do końca 2006 r. ilość ofert uległa zmniejszeniu o 1.071 ofert. Najwięcej ofert pracy wpłynęło dla osób z grupy “9. Pracownicy przy pracach prostych”, w tym m.in. dla:

- robotnika gospodarczego - 250, - robotnika drogowego - 21
- robotnika budowlanego - 42, - sprzątaczkę - 16

W porównaniu do 31 grudnia 2006 r. ofert pracy było mniej o 289. Mniej było również osób bezrobotnych. W 2006 r. zarejestrowanych było 594; a w tym roku 458.

Spadek nastąpił o 136 osób.

Na drugim miejscu znalazły się oferty dla osób bezrobotnych z grupy: “4. Pracownicy biurowi”. I tak dla techników biurowych było 161 ofert, dla magazynierów 23 oferty, a dla sekretarek 9 ofert.

W porównaniu do 2006 r. ofert pracy w tej grupie było mniej o 54. Oferty dla tej grupy w ubiegłym roku znajdowały się na czwartym miejscu.

Zapotrzebowanie na pracowników w tej grupie związane było z ofertami pracy subsydiowanej (prace interwencyjne, staże).

Trzecie miejsce zajęła grupa zawodów “7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”. Ofert zgłoszonych w I półroczu 2007 r. było: 218. Spadek w porównaniu do końca 2006 r. wyniósł 389 ofert. W tej grupie pracodawcy poszukiwali przede wszystkim: ślusarzy (10 ofert), brukarzy (111 ofert), stolarzy (29 ofert), szwaczek (17 ofert). Na koniec 2006 r. ta grupa zawodowa zajmowała drugie miejsce.

Na czwartym miejscu znalazły się oferty dla grupy zawodowej: “3. Technicy i inny średni personel”. Ofert było 194 (w ub. roku 357). W tym m.in. dla technika mechanika było 154 oferty, asystenta ekonomicznego 241 ofert. Z ofert dla asystenta ekonomicznego korzystali stażyści.

Wykaz ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2007 r.

<i>l.p.</i>	<i>kod zawodu</i>	<i>nazwa zawodu</i>	<i>liczba ofert pracy</i>
1.	914103	Robotnik gospodarczy	250
2.	419101	Pracownik biurowy	161
3.	522107	Sprzedawca	135
4.	343101	Pracownik administracyjny	75
5.	931301	Robotnik budowlany	42
6.	742204	Stolarz	29
7.	413103	Magazynier	23
8.	743604	Szwaczka	17
9.	722204	Ślusarz	10

3. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Warunkiem równowagi na rynku pracy jest stan, w którym popyt na pracę byłby równy jej podaży i odwrotnie. Obecnie stan taki daleki jest od stanu równowagi, pomimo że wiele osób wyrejestrowało się podejmując zatrudnienie oraz Urząd dysponuje dużą liczbą ofert pracy.

Zawód nadwyżkowy – to zawód, w którym liczba osób bezrobotnych jest wyższa niż zapotrzebowanie na ten zawód na rynku pracy.

W poniższej tabeli przedstawione zostały wybrane zawody nadwyżkowe.

<i>l.p.</i>	<i>kod zawodu</i>	<i>nazwa zawodu</i>	<i>oferty zgłoszone w I półroczu 2007 r.</i>	<i>napływ osób bezrobotnych</i>
1.	522107	Sprzedawca	135	218
2.	341902	Asystent ekonomiczny	20	115
3.	311502	Technik mechanik	0	93
4.	241102	Ekonomista	1	90
5.	321402	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	1	57
6.	413103	Magazynier	23	34
7.	512201	Kucharz	5	71
8.	544102	Fryzjer	9	29
9.	712102	Murarz	6	84
10.	723104	Mechanik samochodów ciężarowych	4	32
11.	832302	Kierowca samochodu ciężarowego	22	34

W zawodach nadwyżkowych przeważają osoby z wykształceniem średnim zawodowym i zasadniczym zawodowym.

W zawodach tych przeważają osoby długotrwale bezrobotne. Osoby młode kończące szkoły znajdują zatrudnienie w kraju lub zagranicą.

O zawodach tych można powiedzieć, że pozornie są zawodami nadwyżkowymi. Większość osób nie spełnia wymagań pracodawców np. sprzedawca, ślusarz, frezer, tokarz, stolarz, murarz, pracownik budowlany. Osoby o tych zawodach nie posiadają wysokich kwalifikacji, nie są osobami młodymi, mają problemy zdrowotne, nie są zainteresowane przekwalifikowaniem.

Zawód deficytowy – to zawód, w którym liczba ofert pracy na rynku pracy jest wyższa od liczby osób zarejestrowanych.

Poniższa tabela przedstawia wybrane zawody deficytowe.

<i>l.p.</i>	<i>kod zawodu</i>	<i>nazwa zawodu</i>	<i>oferty zgłoszone w I półroczu 2007</i>	<i>napływ osób bezrobotnych</i>
1.	914103	Robotnik gospodarczy	250	40
2.	343107	Pracownik administracyjny	75	25
3.	419101	Pracownik biurowy	161	41
4.	223903	Fizjoterapeuta	12	9

Nadal ofert pracy jest bardzo dużo dla robotników gospodarczych – czyli osób nie posiadających wysokich kwalifikacji, dużą grupę, wśród osób z tym zawodem, stanowią osoby zarejestrowane powyżej 12 miesięcy. Pracodawcy najbardziej zainteresowani byłiby zatrudnieniem osób młodych, dobrze przygotowanych do zawodu, posiadających różne umiejętności. Takie osoby zatrudniane są głównie w ramach umów stażowych.

Zawód równoważny – to zawód, w którym ilość ofert pokrywa się z ilością osób poszukujących pracy.

W pierwszym półroczu takimi zawodami były m.in.:

- księgowy (343201) – 5 osób bezrobotnych, 4 oferty pracy
- nauczyciel historii (232106) – 2 osoby bezrobotne, 1 oferta pracy
- higienistka stomatologiczna (322302) - 3 osoby bezrobotne, 2 oferty pracy

Wnioski

Liczba osób bezrobotnych stale ulega systematycznemu zmniejszaniu. Spowodowane jest to poprawą sytuacji gospodarczej w kraju. Pojawiło się wiele ofert pracy. Jednak wśród zgłaszających oferty są przeważnie te same zakłady pracy poszukujące pracowników w tych samych zawodach. Na zmniejszenie się stanu bezrobocia ma również możliwość wyjazdów do pracy zagranicę. Z tej możliwości korzystają przede wszystkim ludzie młodzi.

W wielu zawodach (np. frezer, tokarz, ślusarz, stolarz, elektryk) nie można znaleźć pracowników. Osoby zarejestrowane w Urzędzie nie mają odpowiednich kwalifikacji, są w nieodpowiednim (wg pracodawców) wieku, nie są zainteresowane szkoleniami lub przekwalifikowaniem, mają problemy alkoholowe. Bariery są nadal niskie zarobki, nie przestrzeganie przepisów prawa pracy, złe warunki pracy.

Na starachowickim rynku pracy zarejestrowanych jest stosunkowo mało osób z wyższym wykształceniem. Osoby takie znajdują zatrudnienie nie tylko w firmach na terenie powiatu starachowickiego, ale przede wszystkim na terenie kraju i zagranicą. Monitoring powinien stać się źródłem informacji w celu ograniczenia skutków bezrobocia na terenie powiatu starachowickiego.

Dyrektor
Powiatowego Urzędu Pracy
mgr Jarosław Nowak